Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2023/0102(NLE)

17.10.2023

***

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION

om utkastet till rådets beslut om ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och Montenegro om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Montenegro
(08353/2023 – C9-0177/2023 – 2023/0102(NLE))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Lena Düpont

Teckenförklaring

*	Samrådsförfarande
***	Godkännandeförfarande
***I	Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
***II	Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
***III	Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION.....5

MOTIVERING 6

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om utkastet till rådets beslut om ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och Montenegro om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Montenegro
(08353/2023 – C9-0177/2023 – 2023/0102(NLE))

(Godkännande)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av utkastet till rådets beslut (08353/2023),

– med beaktande av avtalet mellan Europeiska unionen och Montenegro om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Montenegro (08354/2023),

– med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artikel 77.2 leden b och d, artikel 79.2 led c och artikel 218.6 andra stycket a led v i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0177/2023),

– med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,

– med beaktande av rekommendationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0000/2023).

1. Europaparlamentet godkänner att avtalet ingås.

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Montenegro.

MOTIVERING

a) Bakgrund
Syftet med förslaget till rådets beslut är att godkänna statusavtalet mellan Europeiska unionen och Montenegro för insatser som genomförs av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (*byrån*) i Montenegro i enlighet med förordning (EU) 2019/1896 om en europeisk gräns- och kustbevakning.

En av byråns uppgifter är att samarbeta med tredjeländer på de områden som omfattas av förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning, ”bland annat genom att eventuellt operativt utplacera gränsförvaltningsenheter i tredjeländer”. Byrån får samarbeta med de myndigheter i tredjeländer som är behöriga i frågor som omfattas av förordningen i den utsträckning som krävs för att byrån ska kunna fullgöra sina uppgifter, och får genomföra insatser som rör europeisk integrerad gränsförvaltning på ett tredjelands territorium, förutsatt att tredjelandet har lämnat sitt samtycke.

Statusavtalet är avsett att omfatta alla aspekter som krävs för att byrån ska kunna genomföra sina insatser i tredjeländer. Under omständigheter som kräver utplacering av gränsförvaltningsenheter från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka i ett tredjeland där medlemmarna i enheterna kommer att utöva verkställande befogenheter, ska unionen, enligt artikel 73.3 i förordning (EU) 2019/1896, ingå ett statusavtal med det berörda tredjelandet.

I kommissionens meddelande COM(2021)0829 lade kommissionen, i enlighet med förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning och i överensstämmelse med artikel 76.1 i förordningen, fram den mall för statusavtal som avses i förordning (EU) 2019/1896 och som innehåller särskilda bestämmelser om insatser som genomförs på tredjeländers territorier. Statusavtalet med Montenegro bygger på kommissionens mall.

Kommissionen informerade föredragandena den 10 maj 2023 om de framsteg som gjorts i förhandlingarna om statusavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Montenegro. Avtalet undertecknades den 16 maj 2023 i Podgorica.

b) Föredragandens ståndpunkt
När migrations- och flyktingkrisen kulminerade 2015 kom hundratusentals asylsökande och migranter till Europeiska unionen via Västra Balkan, och Montenegro låg på en av huvudrutterna för irreguljära blandade migrationsströmmar.

Föredraganden anser att ingåendet av formella, rättsligt bindande avtal inom ramen för samarbete med tredjeländer, i motsats till bilaterala överenskommelser, är avgörande för att säkerställa transparens, offentlig granskning och demokratisk tillsyn av sådant samarbete. Alla avtal mellan Europeiska unionen och tredjeländer om insatser som genomförs av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån bör dock övervägas noga, ha ett mervärde och vara strikt nödvändiga och proportionella i fråga om syfte och innehåll.

Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och Montenegros inrikesministerium ska följa bestämmelserna i förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen och säkerställa efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna.

Föredraganden anser avslutningsvis att det föreslagna statusavtalet är förenligt med mallen för statusavtal i kommissionens meddelande i fråga om innehåll och bestämmelser som bör ingå i det slutliga avtalet.

Eftersom detta avtal går in i genomförandefasen begär parlamentet att Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån skyndsamt informerar Europaparlamentet om de insatser som genomförs inom ramen för genomförandet av statusavtalet, och påminner byrån om dess skyldighet att inkludera en utvärdering av samarbetet med tredjeländer i sina årsrapporter i enlighet med artikel 73.8 i förordning (EU) 2019/1896.

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar föredraganden parlamentet att godkänna utkastet till rådets beslut.